

KANDIDATNUMMER

3147

Sidetall

1

av

9

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

SSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

internasjonale sommerskole

ersitetet i Oslo

4

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Ordet *sapmi* betyr 1) det geografiske området hvor de bor og 2) De etniske samiske gruppene.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er området hvor de samene kommer fra: Sverige, Norge, Finland og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

De baserer sin identitet på ~~Morsmål~~ Morsmål, genetikk (genetisk identitet), ~~eller~~ eller en kombinasjon av alle.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Det samiske samfunnet er organisert på et system hvor samene jakter i lag/grupper → de flytter fra et område til et annet for å hente ressurser.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De samene kunne aldri organisere motstand mot koloniseringen fordi de bodde fra hverandre for å opprette en kollektiv gruppe for praktisert.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

1) av fornorskingspolitikken var språkpolitikken samiske barna fikk undervisningene sine bare på de var forbudt å snakke sami i området. I tillegg var det

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Paragraf 110a i Grunnloven står det at ~~alle~~ alle mennesker er fri til å praktisere sine egne religioner, kulturene sine og (og språkene) og like rettigheter for de samiske menneskene.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd er en samipolitisk organisasjon som arbeider for samene rettighet. Det er også flere organisasjoner (theater, musikk).

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var en forbindelsen mellom mennesker og gude; *Noaiden* var også en leder i samfunnet og en historieforteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en konservativ leder av en (kristne) religiøse bevegning som var sterk mot bruk av alkohol og de samene.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som kidults og twixters oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjuårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene. ★

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Meg Jay er bekymret for dagens unge fordi hun tenker at de roter bort tjuårene sine og at de ~~kan~~ tenker at de har nok tid, men i virkeligheten er de tjuårene de mest viktigste årene i livet.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

kidults/twixters er unge mennesker i tju- og trettiårene som har ingen idee om hva de ~~skal~~ ville gjøre med livene sine. De er uten forplikter fordi de blir forsørget av familiene sine og tar lavtlønte jobber.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at denne generasjonen vil bare gjøre noe hvis det ser bra ut på en CV. De ble støttet av foreldrene sine uten ansvar.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han arbeidet og så (realisert seg) at utdanning er virkelig viktig for arbeidslivet, men spesielt er det viktig for seg selv.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" betyr at man er uten ansvar i denne perioden.
2. Den perioden i livet som er mest viktig og betydningsfull i det hele livet og skal være mest imponerende.
3. På midten av 2000-tallet ble 'kidults og twixters' brukt for å beskrive en gruppe som vokste opp for rask.
4. Økte valgmuligheter gir og mer unikhet gir mer forplikter for sitt eget liv.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det mer som må gjøres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som tar være på dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet utviklet
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret over denne utryggheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det er ikke de unges problemer at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har begynt studiene sine igjen.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spelt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spelte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne ha opplevd, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge Utgikk i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere har opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre hadde gjort var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte
- historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende forvandlet
- å forvandle seg seg moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvinte
- hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale bli godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva blir livet ~~bygd~~ bytt på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ville ha vært
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
- å leve om alt dette, hvis hun hadde levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(for) For de unge ~~er~~ har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(av den grunn) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene. Av den grunn har de unge ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken periode synes du er mer viktig enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller mest viktig i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktigste perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er mange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

mer enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

På oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi prøver til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun hevder at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. De flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger pris på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere prøver å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner hva er helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, enkelt verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Som halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å kjøper maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere andre abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene litt? bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer nund omkring i Oslo, og er allerede på utkikk i nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter seg på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Tiggeforbud

Da jeg leste at Norge ^{har vedtatt} ~~vedtatt~~ loven at tigging skal bli forbudt, var jeg virkelig overrasket. Jeg hadde alltid sett Norge som et land som vil gjerne hjelpe de fattigste i verden. Jeg ~~hadde~~ ^{har} tidligere lest om Norges ^{arbeid} ~~hjelpe~~ ^{med de} u-landene og var virkelig imponert av at et land så lite som Norge bidrar så mye av budsjettene sine til for å hjelpe fattige land. Det er både fordeler og ulemper til denne nye loven, men jeg synes at den ikke skal hjelpe problemet med for tigging ~~for~~ i gatene i Norge, og ~~til~~ å hente ^{fattige} ~~innvanderer~~ ~~som Norge~~ ~~ikke~~ til å komme i Norge.

Det er sikker at Norge har et problem med fattige innvanderer som vil komme til Norge for å leve ~~av~~ ~~av~~ velferdstaten. Norge har ~~den~~ kanskje ^{en av de} ~~den~~ beste velferdstatene i

Verden, og de ~~er~~ ~~er~~ forsørger utrolig ~~bra~~ ^{bra} om befolkningen sin. Derfor

Vil mange mennesker flytte hit til Norge for å bruke ^{de} minstepensjoner

Do not write
in this space

og folketrygde systemene her i Norge. Men problemet er at mange misbruker dette systemet, ^{eller} ^{kommer her ulovlig} de kan ikke få en jobb her, og da må de tigger for å overleve ^{ve} i Norge. Problemet er også at mange norske mennesker er naive og ^{vil} ^{ikke} se fattigdom ^{her} i gatene her i landet, og så de gir ^{pengene sine} til tigger. Dessverre fører det til at tigger ^{problemet} her i Norge blir bare verre, fordi tigger ^{ing} har blitt en bedrift som er ledet på en mann som får nesten alle de pengene. ~~og~~ Han lever en luksuriøs livstilen mens arbeiderne sine tjener bare nok penger å overleve ^{ve}. Selvfølgelig er ikke alle tigger

Do not write
in this space

under et korrupt system.
Den andre gruppen
av tigger er
vangelvis tigger som
bruker droger, og de vil få penger for
å kjøpe mer droger. Jeg ville ikke
bidra ^{penger} til verken drogbruk eller innvandrere
som misbruker systemet, og jeg tenker om
at med forbudet av tigging, kan
Norge redusere denne korrupt ^{sjonen} og
bruk av droger ~~og gaterne~~, men
også at de ^{kunne} ~~allike~~ finne andre måter
for å få penger eller droger. Derfor
er ~~forbudet~~ forbudet av tigging ikke den
beste løsningen.
Jeg tenker om ^{at} forbudet kunne
sære ~~nye~~ Norges rykte som et
land som er veldig opptatt med

Do not write
in this space

å hjelpe verdens fattigste, så det er faktisk en ulempe siden Norge har bygd rykten sin på å hjelpe til ^{de} uhandene sin. Men jeg tror at det vil ~~ikke~~ være ikke så mange andre ulemper til denne nye loven siden jeg synes at myndigheten og samfunnet gir de som er ~~meget~~ ^{virkelig} ~~for~~ fattige, alt ~~hva~~ de trenger ^{med} ~~den~~ støtten av velferdsstaten.

→ Jeg tenker at norske mennesker vil bare hjelpe andre ~~personer~~ ^{mennesker} som har ~~ikke~~ ^{så mye} som de har, men samtidig tenker jeg at det er andre, ^{sikre} ~~ikke~~ måter ~~for~~ å bidra til fattige ~~menneske~~ enn å gi penger til personer i gaten, spesielt når ~~å~~ man kan ikke →